

Emergența dogmei

„Analiza lui Adam Smith constituie un punct de plecare total nepotrivit pentru a construi o teorie a dezvoltării.”

Robert Brenner

Țările emergente europene pun în evidență inconsistențele Științei Economice. Tipul special de evoluție generat de integrare contrazice principalele asumții ce au valoare de ipoteză pentru strategie și politici economice.

Caracterul excepțional al transformărilor presupuse de procesul integrativ se originează în dislocarea unor echilibre funcționalizate de condiția de subdezvoltare. Acomodarea istorică la persistența crizelor ce se circumscriu periferiei s-a manifestat ca o a doua natură a dezvoltării, cu repere joase de echilibru luate drept performanțe normale ale sistemului. Pentru că randamentul nu s-a putut mai mult, ceea ce s-a realizat a fost declarat reper de eficiență.

Într-un fel acomodativ, echilibrul s-a fixat pe criterii entropice pentru a aplatiza dezechilibrele. Oricum, dezechilibrele nu au fost percepute ca posibile rupturi cu starea joasă a funcționării sistemului economic. Ideea dezechilibrului favorabil, un fel de distrugere schumpeteriană, a ocolit zona ipotezelor de lucru pentru strategii.

Fixarea în periferie – reproducerea performanțelor joase – s-a produs, astfel, natural. Ieșirea din periferie părea o erezie. Nu altfel se explică absența dintre proiectele noastre a temei evadării din periferie, ca formulă a efortului propriu național sau regional asumat. Formele de evadare cunoscute s-au limitat la soluția individuală a părăsirii corabiei.

Situarea în remorca sistemului integrativ european revelează cu adevărat dimensiunile stării de periferie. Dar și dificultățile justificării tendințelor în spectrul de explicații al Științei Economice apar în întreaga lor amploare. Decuplarea evoluției termenilor corelativi, de genul creșterii salariilor și creșterii productivității, se conturează ca provocarea cea mai inconfortabilă pentru ortodoxia Științei Economice.

Înlanțuri de efecte fără suport rațional se multiplică pentru teoria economică. Nu încapă îndoială – sau ar trebui să încapă din ce în ce mai puțină îndoială – că efectele proprii sistemelor integrative modifică comportamentele ce păreau regularități pentru sistemele închise, ca și pentru cele semideschise sau chiar deschise cum au fost, în diferite etape, economiile naționale. Și acest lucru este cu atât mai pregnant cu cât un sistem integrativ cuprinde și periferia.

Forța tare a sistemelor integrative – poate până acum demonstrată doar de Uniunea Europeană – are drept consecință ridicarea periferiei la nivelurile de performanță ale nucleului. Expresia concretă a forței tari a Uniunii Europene înseamnă ardere de etape pentru ieșirea din periferie. Evident că asta presupune sfidarea corelațiilor clasice: salariile cresc mai repede decât crește productivitatea.

Miracolul se datorează chiar forței tari a sistemului, combinată și cu forța de atracție percepută inclusiv în dimensiunea ei psihologică. Ieșirea din periferie ia forma și a unei distrugerii creatoare a corelațiilor ortodoxe cu care operează Știința Economică.

Răsturnarea cunoașterii economice în domeniul corelațiilor are un aspect compensatoriu de pus în evidență: tendințele de echitate sunt implacabil acompaniate de tendințele de raționalitate. Exemplul imbatabil este că tendința de creștere a salariilor mai rapidă decât creșterea productivității are ca revers tendința de creștere mai accelerată a prețurilor în raport cu creșterea salariilor. Dacă viteza de convergență a salariilor este mai mare decât viteza de convergență a productivității, viteza de convergență a prețurilor este mai mare decât viteza de convergență a salariilor.

Ieșirea din periferie ca proiect de integrare în UE seamănă cu o înaintare retractilă: doi pași înainte, un pas înapoi! Contează, în esență, nu numărul pașilor, ci viteza cu care sunt executați aceștia, astfel încât înaintarea dinspre periferie spre nucleu, ca nivel de performanță, să se producă în acord cu așteptările oamenilor, ca sens al coeziunii.

În intervalul definit de ieșirea din periferie sunt abrogate normele de interpretare a cunoștințelor economice de dicționar.

Înlocuirea obișnuinței echilibrului cu opțiunea pentru dezechilibrul favorabil, singurul care concordă cu distrugerea creatoare, revoluționează o stare de spirit care altfel ar reproduce starea de subdezvoltare.

Acolo unde nu există surplus, piața se manifestă între paranteze sau nu se manifestă deloc.

Hic igitur lapis non est lapis.

Marin Dinu

Sumar

Expropriările în economiile în tranziție ale Europei Centrale și de Est	
■ Richard Grover, Ion Anghel, Béla Berdar, Mikhail Soloviev, Aleksei Zavyalov	3
Cultură și migrație: despre teamă și speranță (cu o analiză empirică pe cazul Uniunii Europene)	
■ Ioan Talpoș, Bogdan Dima, Mihai Mutașcu, Cosmin Enache	19
Globalizare și europenizare. O proiecție asupra unui model european al administrației publice	
■ Ani Matei, Lucica Matei	33
Unele aspecte privind recrutarea resurselor umane	
■ Aurel Manolescu	53
Analiza în dinamică a determinanților structurii financiare. Rezultate empirice pentru piața de capital din România	
■ Mihaela Dragotă, Andreea Semenescu	65

Notă: Autorii sunt responsabili de clarificarea dreptului de utilizare a informațiilor cuprinse în articole.

Revizie text: Gabriela Ochiană
Tehnoredactare computerizată:
Nicoleta Bobocea
Grafică: Alexandru Ion
Difuzare și abonamente:
Viorela Petrici (021/312.22.48 – int. 24)

Indexări în baze de date:
Research Papers in Economics (RePEc)
<http://www.ideas.repec.org>
Directory of Open Access Journals (DOAJ)
<http://www.doaj.org>
CNCSIS categoria B+

www.economieteoreticasiaplicata.ro; www.ectap.ro
Recepție texte: economia.ta@edeconomica.com